

denten) tevens in de nameting (het panel). Aanvullend werd bij een nieuwe steekproef tevens een nameting verricht. Na univariate analyses (t-toets voor gepaarde waarnemingen) bij het panel kan er een effect worden vastgesteld op beliefs ten aanzien van misverstanden over de transmissie van hiv en de ervaren ernst van soa's en aids. Bij andere uitkomstmaten werd een positief maar niet significant effect aangetroffen. Het blijkt dat ongeveer de helft van de respondenten van het panel en de aanvullende steekproef, op de nameting antwoorden van één van de activiteiten van Amor i Salú kennis te hebben genomen, of eraan te hebben deelgenomen. In de presentatie zal nader worden ingegaan op de effectiviteit van het communityproject.

CORRESPONDENTIEADRES

Dr. P.L. Kocken, GGD Rotterdam e.o., Sector
Gezondheidsbevordering, Postbus 70032, 3000 LP Rotterdam,
kockenp@ggd.rotterdam.nl

Kwaliteit van zorg

Kraamzorg voor Turkse en Marokkaanse vrouwen

*Dineke Korfker, Kathy Herschderfer **

** TNO PG*

Op verzoek van VWS werd onderzoek verricht naar de kwaliteit van de kraamverzorging in Nederland. In drie deelonderzoeken werd bestudeerd 1) de inhoud van kwalitatief goede kraamzorg, 2) de behoefte, beschikbaarheid en effectiviteit van kraamzorg in het algemeen en 3) de bekendheid en toegankelijkheid van kraamzorg voor Turkse en Marokkaanse vrouwen alsmede de mate waarin kraamzorg aansluit bij de behoeften van deze vrouwen. In deze voordracht worden de resultaten uit het derde deelonderzoek gepresenteerd.

Tijdens semi-gestructureerde interviews tussen de 8^e en 12^e dag na de bevalling werden gegevens verzameld bij 44 Turkse en 24 Marokkaanse kraamvrouwen. Deze interviews werden uitgevoerd door Voorlichters Eigen Taal en Cultuur (VETC) die een speciale training in interview technieken hadden gevolgd.

De meeste vrouwen wisten niet wat kraamzorg inhoudt. Vaak werd kraamzorg besproken omdat de verloskundige of man dat (dringend) adviseerde. In vergelijking met autochtone vrouwen kregen deze allochtone vrouwen gemiddeld veel minder uren kraamzorg (47 versus 24 uur). Kennis over preventieve maatregelen zoals een veilige slaaphouding en het gebruik van vitamine K bleek onvoldoende. Enerzijds waren de vrouwen zeer tevreden over de geboden zorg, maar anderzijds ervoeren ze veel culturele verschillen in de omgang met de kraamverzorgende.

Door onbekendheid met het systeem van kraamzorg wordt door Turkse en Marokkaanse vrouwen minder gebruik gemaakt van kraamzorg dan door Nederlandse vrouwen. In de communicatie tussen de kraamvrouw en kraamverzorgende spelen cultuurverschillen een belangrijker rol dan taalproblemen. Het geringe aantal uren kraamzorg en communicatieproblematiek dragen bij aan onvoldoende kennis over aanbevolen preventie-maatregelen ter voorkoming van wiegendood en hersenbloedingen bij zuigelingen.

CORRESPONDENTIEADRES

D. Korfker, TNO PG, Postbus 2215, 2301 CE Leiden,
dg.korfker@pg.tno.nl

Vluchtelingen en asielzoekers

Voorlichting en meisjesbesnijdenis.

*Anke van der Kwaak **

** VUMC, Gezondheidszorg en Cultuur*

Door de komst van Somalische vluchtelingen en asielzoekers maakt de Nederlandse samenleving kennis met het gebruik van meisjesbesnijdenis, dat in de Somalische context bestaat uit het totaal weghalen van de genitaliën en het afsluiten van de vulva bij meisjes tussen de 6 en 12 jaar (infibulatie). In Nederland zijn alle vormen van besnijdenis verboden (GHI Bulletin, 1994). Toch zijn er geruchten dat Somalische meisjes besneden worden tijdens s.schoolvakanties elders of hier in Nederland in het diepste geheim.

In 1999 zijn Pharos en FSAN gestart met de ontwikkeling van een voorlichtingsproject 'Vrouwenbesnijdenis in Nederland van beleid naar praktijk'. Zij trainen sleutelfiguren en voorlichters uit eigen taal en cultuur die reeksen van voorlichtingsbijeenkomsten voor Somalische mannen, vrouwen en jongeren organiseren in drie regio's in Nederland. De Wetenschapswinkel van de VU financiert onderzoek gekoppeld aan deze trainingen.

Door middel van kwalitatief onderzoek (open- en diepte-interviews en focus groep discussies) onder Somalische voorlichters en sleutelfiguren en de Somalische doelgroep wordt onderzoek verricht naar de attitudes ten opzichte van meisjesbesnijdenis en verandering daarin.

De resultaten tot nu laten zien dat voorlichting via sleutelfiguren belangrijk is omdat de Somalische groep vaak voldoende kennis heeft over de lichamelijke en geestelijke gevolgen ervan. Bovendien denkt men vaak onterecht dat islam meisjesbesnijdenis voorschrijft. Meisjesbesnijdenis is een belangrijk aspect in de markering van de Somalische identiteit.

De voorlopige resultaten laten zien dat voorlichting via de eigen groep een belangrijke weg is tot attitudeverandering, maar dat meerdere interventies tegelijkertijd uitgevoerd moeten worden, zoals het betrekken van imams en jeugdartsen bij de voorlichting. Ook lijkt het structureel opnemen van dit onderwerp in de medische curricula noodzakelijk.

CORRESPONDENTIEADRES

A. van der Kwaak, Gezondheidszorg en Cultuur (VU medisch centrum), Van der Boechorststraat 7, 1081 BT Amsterdam,
a.van_der_kwaak.social@med.vu.nl

Vluchtelingen en asielzoekers

Psychiatrische stoornissen onder Irakese asielzoekers en het verband met de lengte van de asielprocedure.

*C.J. Laban **

** Provinciale Dagbehandeling Asielzoekers en Vluchtelingen, GGZDrenthe*